

[Madsen-Mygdal.]

Landbruget ikke faar for stor Adgang til Kredit, fordi Landmændene ikke forstaaer at holde Maade med Hensyn til at stifte Gæld. Hvad man nu tænker sig i den Henseende, ved jeg naturligvis ikke, det er muligt, vi faar det at se. Det bliver jo en helt ny Rolle for de allierede Regeringspartier, naar de skal til at være Formyndere for Landmændene og vaage over, at disse ikke stifter for megen Gæld. Skaffe Landbruget billige Ejendomme, bygge billige Landbrug op, det kan de ikke; det skal Byggefagene nok sørge for ikke kan finde Sted; Statshusmandsbrugene er jo ikke billige, de er vel nok de mest overkapitaliserede og de mest gældsbehæftede Landbrug, vi har. Og at ville gribe ind med kunstig Begrænsning af Landbrugets Kredit, hvis det er det, man tænker paa, det maa jo være ensbetydende med, at der stilles visse Krav med Hensyn til Landmændenes egen Formue; jo mere man indskrænker Adgangen til at belaaene en Landejendom, des større Kapital maa enhver Nybegynder være i Besiddelse af. Er det da Meningen, at herefter skal Landbruget være et Slags privilegeret Erhverv, hvortil kun Formuebesiddere tilstedes Adgang? Ja, hvis det er Meningen, saa er det igen et helt nyt Standpunkt, for hidtil har Regeringspartierne været ivrige for, at der overhovedet ikke skulde kræves opsparet Kapital af Ansøgerne til Husmandsbrug, Ansøgere skulde kunne laane alt, hvad det nyoprettede Brug kostede, og saa skulde der oven i Købet gives dem Etableringslaan oven paa det hele. Hvordan forener man dette meget vigtige Programpunkt med den nye Politik, der gaar ud paa nu at sætte en Grænse for Landmændenes ubeskrivelige Letsindighed i Retning af at stifte Gæld? Ja, det forekommer mig efterhaanden vanskeligt at finde ud af, hvor det er, Regeringspartierne vil hen med deres stadig Talen om den haarde Gældsbyrde. I og for sig er der jo ikke noget urimeligt i, at den Mand, der f. Eks. har laant 2 000 Kr. til at bygge en ny Svinestald for eller til at mergle sin Ejendom eller til at udvide Besætningen, ogsaa skal forrente og afdrage dette Laan, som han i den Anledning har stiftet, hvem skulde ellers gøre det? Og at skære en saadan Gæld ned og lade Kreditorerne tage Tabet, det synes ikke at være Retfærdighed, hvis det da er muligt at undgaa dette Tab.

Jeg vil indrømme, at hvis man ved denne Tale tænker paa at skaffe billig Rente, ja, saa er det en anden Sag, men hvordan vil Regeringen bære sig ad med at skaffe bil-

lig Rente? Vi har hørt megen Tale fra den Kant om Nødvendigheden af en lav Rente-fod, navnlig i de Perioder, hvor de Herrer ikke havde Regeringsmagten. Men for Øjeblikket er Udsigterne til en billig Rente — ja, lad mig sige: ikke særlig gode. Den højtærede Finansminister har i to Aar forgæves prøvet paa med Fordel at konvertere to udenlandske Statslaan til henholdsvis, saa vidt jeg husker, 5½ og 6 pCt. aarlig Rente, og naar Staten ikke kan faa billigere Rente, saa nytter den vist ikke saa meget al denne Talen om Renten, der er for høj, og som skal ned. Jeg mener, det er en ørkesløs Beskæftigelse, hvis man ikke har Midler til at fremskaffe den billige Rente, og Vejen til billig Rente gaar i hvert Tilfælde ikke gennem en Forhøjelse af den Formuebeskatning, der her i Landet er højere end noget andet Sted.

Naar saa Statsministeren vender sig fra den Gældsbyrde, som han jo ikke har noget som helst Middel til at lette, og kommer til Skattebyrden, disse Skattebyrder, som helt og holdent bestemmes af Regering og Rigsdag, ja, saa anlægger den højtærede Statsminister et helt andet Syn; Skattebyrderne, de er ikke saa afskrækkende, dem er der ingen Grund til at lette. Den højtærede Statsminister opholdt sig ved, at jeg havde sagt, at de kommunale Ejendoms-skatte paa Landet udgjorde Renten af 1¼ Milliard Kr. Ja, jeg maa her gøre en Indrømmelse til den højtærede Statsminister, at der stod 1¼ Milliard i Fortrykket. Om jeg har sagt 1¼ Milliard, eller det er blevet hørt som 1¼ Milliard, det ved jeg ikke; det stod i Fortrykket, men jeg rettede det, saa snart jeg saa det, 1¼ til 1. I mine Notater stod der 1 Milliard, og i de Referater, jeg har set i Bladene af min Tale, stod der ogsaa 1 Milliard, og da jeg fremsatte Venstres Kriseforslag ved Begyndelsen af denne Samling — det staar Sp. 61 —, udtalte jeg ogsaa, at det var Renterne af 1 Milliard. Det er altsaa i hvert Tilfælde det, jeg har ønsket at sige; om jeg har gjort mig skyldig i en Fortalelse, tør jeg naturligvis ikke udtale mig om, men i øvrigt, om det er 1 Milliard eller 1¼ Milliard, beror jo paa, hvilken Rentefod man anvender. Men Statsministeren mener jo ogsaa, at det er forkert at angive, ikke Ejendomsskatte, men blot Stigningen af Ejendomsskatte — for tager vi den samlede Ejendomsbeskatning, bliver det meget mere — som Renterne af 1 Milliard Kr., og i den Henseende anførte den højtærede Statsminister, at i 1910 var de kommunale Ejendoms-skatte 18 Mill. Kr. — og det er rigtigt; jeg tror, de var nøjagtig 18,3, men det er mindre